

INDRĖ STONKUVIENĖ

esame galingi tuomet,
kai esame vieningi

Indrė Stonkuvienė - ne tik žinomas TV veidas ar socialinių tinklų influencerė, bet ir patyrusi verslininkė, dirbusi ne prie vieno projekto. Jau 15-ka metų būdama viešu ir atpažįstamu žmogumi, Indrė teigia, kad svarbiausia norint pasiekti bet ko gyvenime - rodyti iniciatyvą, nesibaidyti papildomo darbo, įrodyti savo gebėjimus bei pelnyti kolegų ir aplinkinių pasitikėjimą.

Tekstas Jurgita Raudonytė
Nuotraukos Dominyka Ambroževičiūtė
Fotografės asistentė Anželika Sadovskaja - Buša
Vizažo meistrė Kornelija Gečaitė
Plaukų stilistė Liuda Šluinskytė - Jazzas plaukuose
Stilistė Gabija Gagilaite

MoterųPasaulyje metu # jūs dalinatės itin jautriomis moterų patirtimkis, # padedate joms atsiverti, # pasidalinti išgyvenimais. Kaip # gimė projekto idėja ir koks pagrindinis šio projekto siekis?

Po antro vaikelio gimimo man pasireiškė pogimdyvinė depresija. Viešoms, garsioms moterims nėra būdinga pasakoti, kad joms kažkas nesiseka, kažkas yra blogai. O aš išdrįsau ir maždaug prieš pusantrų metų prabilau apie tai, ką išgyvenau, pasidalinau savo istorija. Tuo laikotarpiu sulaukiau labai daug žinučių iš moterų su jų istorijomis bei išgyvenimais ir visa tai perleidau per save. Tie laiškai nebuvo nei linksmi, nei nuotaikingi – priešingai, tai buvo gana painūs ir sudėtingi pasakojimai.

Pagimdžiusi moteris išgyvena daug emocijų – tiek gerų, tiek mažiau gerų. Kuomet išgyvenamos emocijos nesutampa su tuo, ką matai per televiziją ar skaitai žurnaluose, kur moterys pasakoja, kaip iki pat gimdymo dirbo ar vos pagimdžiusios sukūrė naujus verslus – gali pradėti jaustis menkesnė, blogesnė, mažiau sugebanti už kitas mamas. Būnant tarp tobulų moterų sunku pasakyti, jeigu jautiesi kažkaip kitaip.

Ne visų neštumas vienodas ir ne visos vienodai jaučiasi, kai vaikas gimsta. Prakalbus apie šiuos dalykus sulaukiau dar didesnio moterų palaikymo. Iš šito bendrumo ir gimė #MoterųPasaulyje idėja – norėjau keisti moterų požiūrį viena į kitą, kad mes nekonkuruotume, ne smerktume viena kitą, bet dalintumėmės ir geromis, ir blogomis istorijomis, palaikytume viena kitą bei skatintume tobulėti.

Mano gerbėjų laiškai, palaikymas, pozityvumas suteikė man drąsos eiti pirmyn, tad labai norėjau su jomis susitikti ir pasakyti ačiū už visą palaikymą. Taip ir gimė mintis praėjusių metų pavasarį suorganizuoti pirmą renginį.

Tuo metu dažnai lankiausi onkologijos ligoninėje, kaip tik buvau išpildžiusi vienos sergančios mergaitės svajonę. Ligoninėje bendraujant su mergaitės mama kilo klausimas – „o kas padeda jums?“ Gavau atsakymą, kad niekam toks klausimas net nekyla – gi natūralu, kad mamos turi būti stiprios ir rūpintis savo vaikais. Tačiau moteris, esanti tokioje situacijoje – o visos mano mano herojės augina sergančius, kitokius vaikus, kuriems reikia daugiau rūpesčio, dėmesio ir meilės – turi atsisakyti

visko. Jokio darbo, karjeros ar laisvalaikio su draugėmis – visas laikas tik vaikui.

Aš norėjau padėti mamoms. Ir padėti ne tiesiog padovanojant skalbimo mašiną ir taip palengvinti jos buitį, bet padaryti kažką, kad ji jaustųsi geriau apie save ir savo socialinį gyvenimą. Aš noriu moteriai parodyti, kad ji yra neužmiršta, reikalinga ir svarbi. Taigi, radus pirmąją savo heroję, Tatjaną, paskyriau laiko įsigilinti į jos istoriją, pakalbėjome apie jos išgyvenimus ir senas svajones bei kiek galėjau – prisidėjau prie jų įgyvendinimo.

Savo herojėms aš dovanuju pamokas ar kursus, kurie padėtų išmokti kažko naujo ir leistų pačioms kiek užsidirbti bei tapti savarankiškesnėmis. Pasidalinu savo pačios žiniomis, patirtimi, padedu suprasti, kaip veikia verslas ir rasti pirmuosius klientus. Aš duodu meškerę ir pamokau pagauti pirmą žuvį. Tuo metu jau leidžiu joms pačioms meškerioti ir pačioms pildyti savo vaikų svajones.

Kad jau pradėjome kalbėti apie jūsų herojes bei jų svajones – papasakokite, kaip atsirenkate, kokias istorijas pasakoti savo renginių metu?

Ši iniciatyva – kaip maža sniego gniūžtė, kuri ridenasi ir lipdosi į didžiulį ir didžiulį sniego kamuolį. Taip ir su istorijomis – sėdžiu ir galvoju, kaip man dabar atsirinkti?

Organizuodama pirmąjį renginį, niekam nesakiau, kad bus vakaro herojė – tai buvo staigmena. Moteris tai labai nustebino ir sugraudino, visos labai stebėjosi, kodėl nebuvo apie tai pranešta iš anksto. Tačiau aš labai nenorėjau žaisti emocijomis ir kviesti žmones į renginį tik dėl to, kad kažkam padėsime. Labai daug žmonių yra nusivylę tokiomis akcijomis, jaučiasi apgauti. Tad visų pirma norėjau pelnyti pasitikėjimą ir parodyti, kad tai darau nuoširdžiai, tikrai norėdama padėti, o ne kažkokių kitų tikslų vedina.

Kiekvieną kartą pats herojės pasirinkimo procesas – kiek kitoks, bet aš kiekvieną dieną gaunu po keliasdešimt laiškų su pagalbos prašymais ir ties šiuo pasirinkimu dirbame visa komanda drauge. Aiškinamės, ar papasakotos istorijos tiesa, kokia situacija, kam tos pagalbos labiausiai reikia. Taip pat yra labai puikus forumas „Moterys moterims“, kurio dėka jau radau dvi žiauriai stiprias moteris savo renginiams, iš kurių mes visi galime pasimokyti.

Šios iniciatyvos dėka noriu žingsnis po žingsnelio supažindinti visuomenę, kad yra visokių istorijų, visokių išgyvenimų. Reikia džiaugtis, kol galime padėti kitiems, nes priimti pagalbą yra daug sunkiau, negu padėti.

Suorganizuoti renginį, kuris tiek Lietuvoje, tiek užsienyje pritrauktų pilnas sales žiūrovių - darbas ne pats lengviausias. Gal galite pasidalinti patirtimi - nuo ko viskas prasidėjo ir kiek prireikė darbo tam, kad idėja įgautų formą ir virstų šiandien matomu rezultatu?

Nesvarbu, ar tai būtų TV projektas, ar renginių ciklas, ar iniciatyva - jeigu iš šono atrodo, kad viskas vyko labai paprastai ir sklandžiai, tai tik parodo, kokia patyrusi komanda dirba už kadro. Žiūrovai nemato visos virtuvės - tampomų stalų, plaunamų grindų, ruošiamos aplinkos... Ir visa tai užtrunka labai daug laiko.

O tam, kad būtų rezultatas - turi būti įdarbis bei įgytas pasitikėjimas. Suburti auditoriją - nėra sunku, tačiau ją išlaikyti - kitas reikalas. Į mano rengnius tiek Lietuvoje, tiek užsienyje bilietai yra parduodami labai greitai. Būna, kad nespėju dar visų renginio kozirių išsitraukti ir pilnai reklamos padaryti - o bilietų nebėra.

Tai labai geras jausmas ir didelis įvertinimas, parodytas pasitikėjimas. Toks rezultatas galimas tik tuomet, kai yra įdėta tikrai daug darbo. Vienas niekaip visko nesuorganizuotum - tai ir fotografai, ir makiažo meistrai, apšvietėjai, garšistai... Kartais prie renginio dirba iki šimto žmonių.

Dauguma renginių turi savo rėmėjus, kurie padeda idėjai virsti realybe. Kaip manote, kokiais būdais geriausia jų ieškoti?

Kiekvienas verslas pradėdamas kažką naujo - rizikuoja, ir aš nebuvau išimtis. Apskritai, organizuoti renginius - rizikinga veikla, nes niekada nežinai, ar pavyks surinkti pilną salę žiūrovų, ar neteks išlaidų padengti iš savo kišenės. Kai tik pradėjau veiklą, būtent taip ir dariau - investavau savo pačios asmenines lėšas ir labai tikėjau, kad verta, kad pavyks.

O rėmėjų lengviausia rasti, kai jau turi ką parodyti ir esi pelnęs aplinkinių pasitikėjimą. Iliuzijų, kad bus taip ar kitaip, gali būti labai daug, tačiau būsimus rėmėjus ir partnerius geriausiai įtikina jau įdėtas įdarbis ir pasiekti rezultatai. Kai turi ką parodyti - gali tvirtai ir užtikrintai atstovėti savo poziciją bei tuo tikėjimu užkrėsti kitus.

Dažnai klausant kitų žmonių istorijų apie tai, kaip jie sėkmingai įgyvendino savo idėjas, gali būtent taip ir pasirodyti – jiems tiesiog pasisekė. Mes nematome to, kas lieka už uždarytų namų durų planuojant ir kuriant, retai yra kalbama apie nesėkmes ir nusivylimus... Gal galite pasidalinti ir kita savo istorijos puse?

#MoterųPasaulyje gimė visiškai nelinksmu gyvenimo periodu, kuomet aš buvau su vaikais namuose ir juos auginau. Tai nėra kažkas blogo, tačiau aš pati jaučiausi kaip gyvsidabris, uždarytas tarp keturių namų sienų.

Aš pati dar 7-toje klasėje pradėjau verslauti ir uždirbti pinigus, vėliau dirbau MTV, LNK ir BTV kanaluose... Renginiai, filmavimai, fotosesijos – visa puokštė patirčių susikaupė. O gimus sūnui nebežinojau, ką aš toliau noriu daryti? Kas man patinka? Kuria linkme toliau eiti? Ir būnant šioje tamsioje vietoje prasidėjo viskas. Aš savo išgyvenimus, blogą nuotaiką, negerus epizodus pavėčiau juoku. Vyko emocinis marketingas – natūraliai ir taip, kad visų pirma man geriau būtų.

Tuo metu toks elgesys buvo naujiena – moteris juokauja? Ir dar su vaikais? Ir dar viešai rodo, kaip jai nesiseka ar kažkas nepavyksta? Ta-

čiau komedijos pasirinkimas buvo sąmoningas mano sprendimas. Viską perleidau per save, neapkalbėjau ir nepeikiau kitų žmonių, nieko nekaltinau ir todėl – nieko nesupykdžiau. Priešingai – kitoms moterims buvo lengva su manim susitapatinti, nes ta būsena buvo puikiai pažįstama ir joms.

Kiekviena sėkmės istorija – tai galutinis rezultatas ilgo ir nuoseklaus darbo, kuomet daug mokaisi, patiri kažką naujo, rizikuoji.

Ar dažnai sulaukiate neigiamų komentarų ir pastabų, kad kažką darote ne taip ir pamokymų, kaip elgtis? Kaip reaguojate į kritiką?

Aš jau kokius 14-ka metų esu viešas žmogus ir mano darbo specifika nuolat reikalauja atgalinio ryšio. Natūralu, kad galiu sulaukti 1000 laiškų, pilnų palaikymo žodžių ir pagyrų, bet atsiras vienas, kurio profilio nuotrauka – žuvis ar jis stovintis prie mašinos ir pradės aiškinti, kad va, kokia „dūra“ ar „nesąmonė“ čia. Tokie komentarai ganėtinai nuvilia, nusvyra rankos juos skaitant. Man atrodo, kad tie žmonės labai liūdnai ir sunkiai gyvena, nes jie niekuo nepasitiki, jiems viskas yra blogai ir nors patys nieko nedaro – labai daug reikalauja iš visų kitų. Iš aplinkos, iš tėvų, iš moterų, iš valstybės. Yra sena gera frazė – „kas garsiausiai loja – mažiausiai daro“.

Be to, Moterų pasaulis – tai mano pasaulis, tai esu aš. Jį susikūriau tokį, kokį noriu matyti, kokiame pati noriu gyventi. Taigi, tuos žmones, kurie tesugeba neigiamus komentarus rašyti – blokuoju ir nuo jų atsiriboju. Kam gaišti laiką? Jo ir taip nėra daug.

Stebina truputį tai, kiek mažai negatyvių komentarų sulaukiu. Moterų, kurios stebi mano veiklą, su kuriomis susitinku renginiuose ir yra tas variklis, skatinantis eiti į priekį. Tačiau vyrams yra sunku suvokti, kad gali būti kitokia moteris, prisiėmus kitokius vaidmenis, negu įprasti – būti virtuvėje, atrodyti gražiai, nekalbėti, pritariant galva linksėti. O čia aš – moteris, kuri garsiai kalba, juokauja, pasiekusi daugiau, negu jie. Kai kuriems vyrams tai labai sunku priimti.

Ar atrašote į tuos komentarus?

Ne. Aš manau, kad jie taip reikalauja dėmesio. Socialinėje medijoje nesiveliu į ginčus, neprovokuoju žmonių, niekada pikta kažko nesakau. Tas pyktis, ta bloga emocija taip išsiurbia, kad aš tiesiog užblokuoju, ištrinu ir viskas.

Kaip manote, ar dabartinė verslo aplinka yra palanki moterims?

Ne. Yra labai sunku. Tai galima matyti ir pažiūrėjus į moterų seimo

narių skaičių ar šiaip aukštas pareigas užimančių moterų skaičių.

Kai sugalvojau, kad noriu organizuoti šiuos renginius, daug vyrų nesuprato ką ir kodėl aš darau. „O kam tau to reikia?“ „O ką tu čia darysi?“ „Tai čia agentūra viską už tave suorganizuos?“ Tokias ir panašias replikas tuo metu girdėjau iš savo aplinkos vyrų.

Net ir renginio metu ant scenos yra įprasta matyti protingai kalbantį vyrą ir šalia jo stovinčią gražią, pušnuogę merginą, kuri tiesiog laiko mikrofoną. Ir tai, kad tai merginai nėra progos pasisakyti, išreikšti savo mintis – žiūrovams savaime suprantamas dalykas. Tačiau aš manau, kad čia ne vieta lyčių pasiskirstymui ir reikia visiems suteikti vienodas sąlygas ir mažiau kreipti dėmesį į išvaizdą. Vienos merginos gali būti gražios, kitos protingos, trečios – ir gražios, ir protingos.

Turbūt dėl to pastarųjų Užkulisių toks ir buvo įvaizdis pasirinktas – aš turėjau gražius vaikus, kurie buvo mano asistentai ir renginio metu nevilkėjo maikučių. Norėjau parodyti, kad gali būti ir kitaip – kad moteris gali būti vedėja, būti stipri ir protinga, o vaikinai – tik asistuoti.

Tai nereiškia, kad moterims ne-

reikia vyrų ar jie kažkuo blogesni – visiškai ne! Nenoriu eiti į jokių kraštutinumus. Tačiau mes pačios būsimės laimingesnės, jeigu išmoksime pamilti save, susidraugausime su savo emocijomis ir negyvensime dėl kitų, nes tie kiti gali bet kada dingti iš tavo gyvenimo. O tu liksi viena – be savo gyvenimo ir be savo savo pasaulio.

Ir tiesa ta, kad sunku ne tik verslą pradėti. Sunku būti kitokia, nei įprasta. Baigėsi tie laikai, kai tėtis turi savo vietą prie stalo ir aš esu už tai, kad rolėmis būtų dalinamasi – vieną kartą vienas priekyje, kitą kartą kitas. Tai yra labai normalu.

O save labiau pavadintumėte standartine verslininke, ar freelancerė? Papasakokite apie tai, kaip vyksta jūsų verslas?

Standartai ir aš – visiškai nesuderinama. Aš net ne freelancerė, aš esu kūrybininkė – verslininkė – moteris, sukūrusi ne vieną darbo vietą kitiems.

Kas liečia teisinę verslo pusę – esu išsiėmus individualios veiklos pažymą, dirbu pagal kelis kodus, nes vykdu kelias skirtingas veiklas. Visgi, visais mokestiniais reikalais rūpinasi mano samdyta buhalterė. Esu šventai įsitikinusi, kad kiekvienas turi dirbti savo darbą ir tai, ką

geriausiai moka, taigi mielai šiuos reikalus patikiu profesionalui, kuriuo pilnai pasitikiu.

Ji man visada pasako, kai ateina laikas mokėti PVM ar kitus mokesčius, nurodo kokias sumas ir kur pervesti. Aš pati mažai tam laiko skiriu, nes užsiimu kitais darbais. Visgi, man svarbu, kad mano veikla vykėtų tvarkingai ir pagal taisykles, tad stengiuosi visus mokesčius sumokėti vos tik ateina laikas, netempti iki paskutinės minutės ir tada galiu ramiai naktimis miegoti, VMI nebaugina visai.

Tačiau buvo situacija, kuomet pasimetė keli eurai, visai nedidelė suma, ir man skambina VMI informuoti apie susidariusią skolą. Aš persigandau, puoliau skambinti buhalterei, kad va, jau dabar mane į kalėjimą pasodins, o ji tik juoktis pradėjo, nes aš esu tas žmogus, kuris viską anksčiau laiko sumoka ir čia tiesiog keli eurai pasimetė.

Kaip vertinate galimybes Lietuvoje pradėti savo verslą?

Visų pirma, jeigu nori daryti kažką SAVO ir SAU – tau labai gerai. Kol tai paranku aplinkiniams ir dera su jų interesais – atsiranda labai daug padėjėjų, didelis palaikymas... Bet jeigu tau kyla problemų – tu lieki

vienas spręsti SAVO krizių.

Be to, verslo pradžiai visada reikia turėti tam tikrą pinigų sumą. Nebent užsiimi tapyba, siuvimu ar panašia veikla – bet vėlgi, investuoji savo laiką, o vos tik pradėjus kažką daryti, labai sunku pinigine suma įsivardinti savo įkainius. Be to, yra medžiagos, laikas paskirtas jų ieškojimui ir t.t.

Tačiau jeigu nori užsiimti į mano panašia veikla – investicijos neišven-giamos. Vieną kartą galbūt ir pavyks susitarti bei viską atlikti barterinių mainų pagalba, bet kiekvieną kartą gi neprašysi.

Kitas momentas – dažnai verslinin-kams, o dar pradedantiesiems, kal-bėti apie pinigus yra kažkoks tabu. Tu jautiesi kaltas, kad prašai, jog tau sumokėtų, nesugebi įvardinti kon-krečių sumų ar pats klausai, kiek tau klientas galėtų ir norėtų sumokėti. Ir tuomet gauni tokį atsakymą „mes garantuojame ir pažadame gerą nuo-taiką ir gerą ūpą!“, kuris visada kaž-kaip įdomiai nuskamba. Vieną kartą į tokiam pasiūlymui net esu atsakius, kad bandžiau pirkti savo vaikams žieminį kombinezoną už gerą ūpą, bet kažkaip net vienos pirštinės tik už geras emocijas nedavė.

Kad bus smagu, kad bus geros emo-cijos – ir taip aišku. Bet reikia išmok-ti vieną kartą aiškiai įsivardinti savo paslaugų kainas bei nesijausti blogai,

už normalų, kokybiškai atliktą darbą prašant atitinkamo atlyginimo.

Kai tik pradėjau dirbti socialinė-se medijose ir dar tik kūriau savo brand'ą, metus laiko niekam nesa-kiau „ne“, metus laiko dirbau arba už dyką, arba už barterinius mainus. Ir tai buvo ta pradinė mano inves-ticija, mano išlaidos, mano laikas, mano kūrybinis darbas – mano vis-kas. Nes tam, kad prašytum atlygio – turi atidirbti, jo nusipelnyti. Bet kai jau esi pakankamai stiprus ir gali aiškiai įvardinti, kokią vertę klientui sukuri – turi baigtis visas tas tryp-čiojimas aplink pinigus.

Galbūt galite plačiau papasako-ti, kaip darbas socialiniuose tin-kluose tapo dalimi verslo, iš ku-rios galima užsidirbti ir kokios svarbiausios taisyklės norint būti sėkmingu influenceriu?

Galiu pasakyti, kad tai yra beveik pa-grindinės mano pajamos. Pasikartosiu – tu turi įrodyti savo darbo rezultatais, kad gali sukurti vertę, turi užsitarnauti pasitikėjimą klientų, su kuriais dirbi. Dabar gausu jaunų influencerių, ku-rie nori tiek pat pinigų, kiek aš, nors įdarbis jiems nesvarbu.

Taip pat reikia suvokti ir savo nišą, kurioje srityje tu svarbus, tu for-muoji nuomonę ir gali daryti įtaką savo sekėjams.

O kalbant apie taisykles, tai pa-

grindinė, kuria aš vadovaujuosi – aš niekad nemeluojau. Žinau, kad dabar tą sako visi, bet aš esu už tikrumą ir nuoširdumą. Jeigu tu iš tikro tą produktą vartoji, jeigu jis tau tikrai patinka, tai rasi, kaip jį reklamuoti ir be sauso etiketės, nurašymo, ko niekas neskaito, kas niekam neįdomu, o jeigu įdomu – pasiims etiketę ir paskaitys. Aš ieškau būdų, kaip viską pateikti kuo organiškiau, natūraliau, įdomiau.

Kai reklamuoji nuoširdžiai, jau apsilankiusi, paragavusi, išbandžiusi – tai matosi. Sekėjai pastebi, kad yra tam tikri produktai, su kuriais aš bendradarbiauju ir kad tai nėra tik vienkartiniai postai, ko aš labai vengiu.

O tam, kad padaryti nuoširdžiai ir kokybiškai, reikia įdėti daug pastangų. Visų pirma – grimas. Grimo pati nesidarau, o meistrė užtrunka iki trijų valandų, kad viskas atrodytų puikiai. Tada šukuosena, stilius, tematika, lokacijos parengimas fotosesijai – visa tai yra kūrybinis procesas, kaip tai integruosi ir pateiksi. Kaip jau sakiau – jeigu iš šono atrodo, kad čia labai lengvai ir paprastai viskas padaryta, reiškiasi, kad gerai padirbėta yra.

O kaip žinoti, kad jau gali prašyti atlygio už savo darbą?

Svarbiausia yra praktika ir įgyta patirtis. Kai pirmą kartą dirbau MTV,

M. Veselis man pasiūlė organizuoti kanalo gimtadienį. Tuo metu tai buvo vienas didžiausių renginių, vyko Siemens arenoje. Aš taip labai norėjau to darbo, kad kai manęs paklausė, kaip įsivaizduoju savo atlyginimą, pirma reakcija mintyse buvo „aš dar už tai gausiu pinigų? Rimtai?“. Tai turbūt šito požiūrio pasigendu dabar – noro daryti ir tobulėti.

Šiandien jauni žmonės pernelyg pasitiki savimi, mano, kad jie yra geriausi. Jiems reikėtų truputį realiau įvertinti situaciją – kad esi be patirties ir geriausias dalykas tau dabar yra praktika. Vėlgi, kai aš dirbau filmavimo aikštelėje, stengiausi kuo daugiau išmokti apie garsą, šviesas ir kitus dalykus tam, kad kuo geriau suprasčiau visą filmavimo virtuvę, kas ten išties vyksta, kiek laiko kas užtrunka ir kiek įdarbio reikia įdėti. Visas šitas supratimas ateina tik per patirtį, kuomet įdedi daug darbo. Bet vėliau gali prašyti prašyti atitinkamo uždarbio.

Yra labai gera kategorija žmonių, kurie padaro truputį daugiau, negu jiems liepiama. Tarkime, tavo darbas yra aprenkti aktorių, bet jeigu tu jam dar paduosi atsigerti, atneši mikrofoną, būsi akys ir ausys visoje aikštelėje – tai ir bus geriausias įrodymas darbdaviui, kad tu gali ir sugebi daugiau, tuomet galėsi atitin-

kamai ir papildomai kažko prašyti. Noras, entuziazmas, gera nuotaika atliekant darbus - ne taip, kad ateini į kavinę pavalgyti ir tave pasitinka tokia susiraukus padavėja, kad kyla noras atsiprašyti, jog čia užsukai.

Negali būti ir taip, kad tu net tiksliai nežinai, ką tau reikės daryti, dar tik mokaisi, o jau sakai darbdaviui, kad be 5 000 Eur negalėsi dirbti. Aš niekada nepamiršiu, kai bandomajam laikotarpiui įdarbinau vieną jauną merginą. Tuo metu Cecilijai buvo beveik trys metukai, o Pransiškui - vos keli mėnesiai. Vyksta didelė fotosesija - aš ten lakstau, šliaužiu, visaip kadro geresnio ieškau... Vaikais tuo metu rūpinasi mano asistentė arba jie tiesiog kažkur čia pat, šone. Mergina turėjo puikią progą įgyti patirties ir įrodyti savo vertę, tačiau visą tą laiką ji sėdėjo ir iš dėžutės pietus valgė. Negalėjau savo akimis patikėti - čia dega viskas, čia ir dabar pagalbos reikia, o ji net nepasiteiravo, ar gali būti kažkuo mums naudinga, ar nieko tokio, jeigu pavalgys dabar. Po fotosesijos aš jai viską ir pasakiau - suprantu, kad reikia ir pavalgyti, bet taip pat reikia apie tai informuoti, susitarti, kada bus pietų pertrauka, o ne tiesiog atsisėsti ir valgyti tada, kai sunkiausia dienos dalis yra. Mergina taip ir nesuprato mano

pastabų ir labai nustebo, kad visada reikės tiek dirbti ir tiek streso bus. Bet tai - ne stresas. Tai darbo tempo. Ir tik per praktiką išmokstama jį palaikyti, reaguoti į čia ir dabar kylančias situacijas bei jas spręsti. Teorinių žinių nepakanka, praktika yra būtina.

Ir apskritai, manau, kad atėjo laikas keisti seną suvokimą, kuomet žmonės įsitikinę, kad „darbas“ ir „jaustis laimingu“ - du nesuderinami dalykai. Jaunimas dabar turi visas galimybes išbandyti jėgas įvairiose srityse. Nebelieka atskirties tarp viešo ir ne viešo žmogaus. Anksčiau tam, kad gautum vieno žmogaus kontaktą, reikėjo 15 skambučių bei 20 susitikimų, ir tai nebuvo garantijos, kad pasieksi norimą rezultatą. Dabar man gali ir 10 valandą vakaro parašyti, kad paklaustų, kur pirkau kokius nors džinsus.

Kita vertus, kai žmonės randa mane, patys pas mane ateina, o tada sako, kad bendras darbas bus puiki reklama - skamba ganėtinai juokingai. Reklama kur? Facebook puslapyje, kur yra 300 sekėjų, kai pas mane pačią - virš 68 000 sekėjų Facebook'e ir virš 215 000 sekėjų Instagram'e? Jeigu užsakovas jau pats pas tave eina - reiškiasi, tu savo darbo įrodei, kad gali sukurti vertę, kokybiškai atlikti užsakymą.

Jūs esate veikli, drąsi, žinoma, versli, sėkmingai save realizuojanti moteris, kaip vertinate „moteriškumo“ mokyklas, skatinančias moteris žydėti, rūpintis savimi, nedirbti, apsimesti kvailiesne prieš vyrą, nesiekti profesinio išsipildymo?

Aš visada ieškau aukso viduriuko, labai nemėgstu vienos taisyklės, kuri būna visiems primetama, vieno motto, neturiu vieno mėgstamiausio patiekalo, neribuju savęs viena veikla. Taigi manau, kad šitos mokyklos yra kraštutinis, perlenkiama lazda. Aš esu už tai, kad tiek vyrai, tiek moterys atrastų save ir savo kelią ir labai keista, kai XXI amžiuje moterys vis dar raginamos įtikti vyrui.

Niekada nepamiršiu, kaip man važiuojant gimdyti vienas viešas, žinomas vyras pasakė: „tu tik pasiimk savo 12-tos klasės džinsus, nebūk kaip visos mamos, būk pasitempus ir susitvarkius“. Ir dar tas „tik tu nepamiršk vyro!“. Tarsi turint vyrą jam skiriamas dėmesys ir santykis turi būti toks, lyg jis turėtų negalią ar būtų vaikas. Bet kai pasirenki savo partnerį, savo gyvenimo žmogų – tu nenori prieš jį vaidinti, nes kiek laiko galima tą vaidybą ištempti? Atsikelti anksčiau laiko vien tam, kad būtum graži? kažkas ne taip man

šitame mąstyme.

Kai atėjo mano laikas žengti žingsnį iš namų – aš tai ir padariau. Bet tuo pačiu aš rūpinuosi namais, vaikais, savo šeima. Aš esu už aukso viduriuką ir balansą tarp visų veiklų. Tad man visos tos mokyklos – tiek vyriškumo, tiek moteriškumo – yra nepriimtinos. Jos verčia tave jaustis nefainu, netobulu, ypatingai – jeigu dirbi ir esi, kažkaip tas žodis labai aštriai skamba, karjeristė. Nėra blogai būti karjeriste. Priešingai, gerai, kai moteris siekia aukštumų.

Kai Mantas siekė karjeros aukštumų, o aš namie sėdėjau ir auginau Ceciliją, įsivaizdavau, kaip vieną dieną dukra man sako: „mama, žiūrėk, tėtis visokiomis veiklomis užsiima, save realizuoja, lipa karjeros laiptais ir gyvena gyvenimą. O tu ką?“. Ir pradėjau galvoti – o tikrai, ką aš padariau ir ko aš pasiekiau? Gerai, aš auginau, maitinau ją. Visos mamos tą daro. „O ką dar tu padarei?“. Turbūt šitas, sau pačiai užduotas klausimas, ir privertė susimąstyti, ką daryti, kad būčiau laiminga bei nenuklįsčiau į kraštutinumą, apie kurį kalbėjau. Aš nenorėjau pasinerti tik į motinystę.

Atradimas pačios savęs, atradimas laimės arba nuolatinis ieškojimas verčia moterį tobulėti ir būti įdomiai savo pačios vyrui. Nesu kraštutinu-

mų žmogus – manau, kad kičinėm supermamytėm ar arčioms karjeristėms sunku pačioms save susirinkti ir kurti, išlaikyti santykį su vyru, išlaikyti šeimą.

Viso pokalbio metu jūs dėstėte gana nuoseklią feministinę poziciją. Ar jūs pati save identifikuojate kaip feministę?

Kažkaip labai ilgai baidžiausi šios sąvokos, bet mes išties pamiršome, kas yra feministės. Feministės pasisako už galimybę būti, užimti tam tikras aukštas pareigas – tai, ką daro vyrai. Tai taip, aš esu ta moteris, kuri palaiko kitas moteris, kuri skatina nepamiršti savęs bet tuo pačiu – ir neperlenkti lazdos, nebūti narcizėm. Nes jeigu dar vieną žingsnį žengi, tada ir būni ta mokytoja, kuri moteris skatina būti moterimis, sėdėti namuose ir gink dieve neužsidėti kostiumo arba kelnių, nes tai yra labai vyriška.

Aš imu moteris, kurios yra pamiršusios save, kurios yra išsitaškusios, kurios nebegali ne tik padėti vyrui kopti karjeros laiptais, bet ir kūrenti šeimos židinio, kas irgi yra labai sunkus darbas. Siūlyčiau kiekvienam vyrui pabandyti pakūrenti tą židinį, paauginti vaikus ir pabūti su jais.

Lazdos perlenkimas, ėjimas į kraštutinumus rodo ribotą žmogaus pasaulėžiūrą, nesuvokimą, kad visi mes

esame skirtingi ir individualūs. Man rodos, čia nėra kalbos apie lytį, nes ir iš pačių moterų yra perlenkiamos irgi lazdos. Kai klausia, ar tu feministė – tai asociacijos tokios, kad mes neskutam kojų, neskutam pažastų, vaikštom su kostiumais ir siekiam karjeros bei pykštam ant vyrų. Taip nėra. Skutu aš ir pažastis, ir kojas. Bet esu už tai, kad atėjus į susitikimą, į mane nežiūrėtų kaip į moterį. Patys vyrai išskiria lytį ir kitaip bendrauja – ypatingai, jeigu užimi aukštas pareigas ar eini į pokalbį dėl aukštų pareigų.

Taip, ką ir pati patyriau, kitaip žiūrima ir į moteris, turinčias vaikų. Tuo metu buvau pasirašiusi dviejų metų sutartį televizijoje, sėdėjau tarp prodiuserių ir režisierių, planavome televizijos projektus ir aš pranešiau, kad laukiuosi Cecilijos. Tai buvo pirmas kartais, kai aš supratau, kad yra žmonių, kurie nesidžiaugia šita naujiena, nes tai visus jų planus gadina!

Pačioje pokalbio pradžioje minėjote iniciatyvą „Moterys moterims“ kaip tą, kuriai prijaučiate ir kuria žavitės. O koks būtų jūsų mylimų moteriškų idėjų, projektų, iniciatyvų bei moterų, kuriomis jūs pati labiausiai žavitės, trejetukas?

Aš žaviuosi Beata Tiškevič ir jos pozicija, jos nuomone ir žinute, ku-

rią ji skleidžia. Mes viena kitą labai palaikome, nes kas gi kitas jeigu ne mes viena kitą palaikysime, nes mes esam neva tos moterys, kurios eina su vėliava ir kovoja už moterų teises.

Geriausias pavyzdys man yra mano mamytė. Vėlgi tai rodo įvairiapusiškumą, nes Beata Tiškevič - feministė, o mano mamytė yra židinio kurstytoja. Ji buvo mano atspirties taškas ir padėjo suvokti, kaip sunku yra rūpintis namais bei nevertinamos yra moterys, kurios daro valgyt, laukia vaikų, plauna, valo... Visi pas jas važiuoja, išsipasakoja. Taigi ir kyla mintis - kodėl mes vertinam dirbantį vyrą, bet nevertinam moters, kuri prižiūri namus? Mano mama rūpinosi savo mama, jau amžinatilsį, dabar prižiūri tėčio tėtį. Ji padeda mums su vaikais, mūsų išklauso, pastato ant kojų, kai to reikia, visą laiką padaro valgyti...

Tai yra labai didelis ir labai sunkus darbas, į kurį žmonių reakcija - „o ką dar daro? Tik namie sėdi?“. Tokia reakcija labai supykdo ir ji yra ta priežastis, kodėl aš pradėjau viešai ir garsiai apie visa tai kalbėti - kad mums, moterims, irgi reikia dėmesio ir palaikymo tiek pat, kiek vyrams.

O kalbant apie bendruomenes - tai yra labai geras forumas „Moterys moterims“, apie kurį jau kalbėjau ir kuris užsiima nuostabia veikla. Taip pat negaliu nepaminėti ir savo #MoterųPasaylyje iniciatyvos, po kuria slypi labai daug bendruomenių ir forumų, nes liečiam labai aktualias moterims temas ir keliam tai į viešumą. Bandome supažindinti visuomenę ir bandome parodyti, kad gali būti kitoks požiūris, o mes, kaip visuomenė, esame galingi tik tada, kai esame vieningi. ■